

KEMENYES VIDÉK

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN ÚJSÁG.

(„KISCZELL és VIDÉKE”)

Helyünk: Kisményes.

(„KISCZELL és VIDÉKE”)

Egy evre . . . . . 8 kor. | Negyedévre . . . 2 kor. —
Fel évre . . . . . 4 . | Egyes száma ára . . . 20 .
Készlet stóval értékesítható; kedd, szerda és csütörtökön.

Közlés szerkesztő:
Husz Gyula
Helyettes szerkesztő:
Bakonyi Imre

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Csalómólok. D 6 m 8 l k-utas, Gombás ház — Ide iktat-
súndók a lap szellemi és anyagi részét illető mindenre
küldemények.

A földbirtok proletárjai.

Annak a sajtóságos társadalmi irányzatnak, amely az osztó igazsággal ellentétben a földi javakban jóformán csak a társadalom legértékeltenebb rétegeit akarja részeltetni, a mely nem vesz tudomást a magyar értelmiség nap-nap után növekvő nyomoráról, hanem a Krisztusi szeretet tanait félre magyarázva két szobás vilákokat épít alföldi kubikosok részére, már is meg van egy áldozata: a gazdatiszt. Soha Magyarországon anni kenyérnélküli gazdatiszt nem volt, mint mostanában. A földbirtokosok egymásután undorodnak el a birtok kezelésétől s vagy kiadják azt bérbé, vagy pedig rábízják egyik-másik modern rablólovagra, a mit köznyelven parcellázó valaminek, a bank, fiskális, mérnök: egyremegy neveznek, ha aztán, ilyen modern rablólovag veszi kezelés alá a birtokot, a vége sirás jajgatás, fogcsikorgatás, de mindennek fölött az, hogy egy két gazdatiszt állás nélkül marad s mehet a maga szakképzettségével legjobb esetben műtrágya vigécnek, vagy vármegeyi díjnoknak.

Ez a helyzet Magyarországon. A társadalmi irányzat elsorvaszt lassanként egy művelt középosztálybeli réteget, a melynek nagy történelmi és gazdasági múltja van, amely a kenyérhez való jogot egyetemi nivóju kiképzetés árán szerzi meg. Sajnos nem a tradíció, sem a multbeli érdemek, sem pedig a jövőben erre az osztályra váró nagy feladatok a pusztu-

lás folyamatát nem tartóztatják fel, mert ezidőszent az állam nem ér rá törődni a gazdatisztek sorsával. Ezzel szemben még a terészvárosi demokraták is szinte követelik, hogy a mezőgazdaság térjen át az intenzívtásra, hogy a magyar mezőgazdaságba vigyék belé a modern szellemet, a haladását, azokról azonban megfélekednek, a kik e haladásnak ósídótól fogva fáklavivői voltak.

Pedig olyan kevés az, a mit a gazdatisztek kérnek. A kösülmultban került ismét napvilágra egy, a földművelésügyi miniszteriumhoz intézett kérvény s ebből látjuk, hogy a gazdatisztek nagyon is számoltak a mai demokratikus irányzattal és korántsem követik azt, hogy a szívtelen birtokföldaraboknak gátat vessenek, hanem mindössze azt kéri, hogy a telepités, parcellázás fölött az állam gyakoroljon felügyeletet s így jövőben a parcellázások ne legyenek népnyes bankügyletek, hanem az egészséges birtokmegosztásnak az előmozdítói. Kéri a többek között azt is, hogy a parcellázási műveletek alkalmával úgy, a mint azt egy időben az állam tényleg tervezte, az apró birtokok közé ékeljenek be például a középbirtokokat is. Hisszen úgy is siratjuk a középbirtokos osztály pusztulását. Valamiképpen fel kellene tehát támasztani azokat az ősi verandás kuriákat, a melyek felé bizalommal tekintett a legszegényebb ember is, nem úgy mint a nagyurak kastélya felé, a mely a szűrdolmányos atyafiak előtt legföljebb képviselőválasztások idején tud kinyitni. Termé-

zetesen ezeket a középbirtokokat azok kezére kell juttatnunk, — s ez volna tulajdonképen egyetlen kérelem, a mi a gazdatisztek érdekében való — akik a példaadó birtokkezeléshez értenek, a kik részint hosszas gyakorlat után sajátítják el a modern mezőgazdálkodást.

Szerény kérelem bir' es nagyon. De vajjon, kitelhetik-e valamilyen követeléséféle egy olyan társadalmi osztálytól, a mely nap-nap után a legnagyobb aggodalommal van eltelve jövőendő sorsa iránt. A gazdatiszt helyzete földesurával szemben amúgy is bizonytalan.

Alkottak ugyan eselőtt 10 esztendővel valamilyen gazdatiszt jogviszonyt szabályozó törvényt, de hát még „tervéset” korában is rossz volt s a törvényhozás tárgyalások közben annyira kireparálták, hogy azóta a magyar gazdatiszt kar érdekeit képviselő országgyűlési egyesület minden esztendőben legalább 2—3 kérvényt nyújt be az illetékes miniszteriumhoz, hogy a törvényt vagy módosítsák, vagy helyezték hatályon kívül. Erre sem igen reagálnak felül s éppen ezért a gazdatisztek már is régen beletörődtek abba, hogy a földbirtokossal való viszony az bizonytalan fog maradni. Amde a kurtán-furcsán való elcaphásnak bizonyos ideig meg volt az ellenzere, hogy a gazdatiszt esetleg más birtokon kaphatott állást, ahol jobban megbecsülik képességeit. Most azonban ez a reménységük is tűnőfélben van.

Hissz maholnap alig akad földbirtok, a

A tiók

Irta: Kemencsikl Károl Mészai.

Már sok mesét modtan el onnan a kis utcából s most ime kértek ezen a csöndes éjszakán, hogy meséljék megint. Egyre egyre sürűbb a köd a jelen s a régi idő között. Nem is jó oda visszagondolni az összeomlott, kopott kis házra meg a kivágott platánokra, a hol mi szegény emberek ábrándokat szóztünk valaha. Bűnkepeletben, gádzag, nagy ur lakik ott, aszfaltos udvara oly kietlen, oly hideg.

Hanem arról a nagy úrról is tudok egy történetet, nem tudja még ő se, senki se. Hogy én honnan tudom? Csak onnan, hogy engem a platánok, amikor hosszú sötét éjszakákon át süsgáltak a fülemben sejtelmeseen, megantítottak titkokat kitalálni. Régi már ez a történet is, de én emlékszem rá jól, mert éppen itt esett meg a szigeten, éppen ezek alatt a fák alatt.

Ott kezdem, hogy Gárdossy Ervin báró, ama palota ura, járt egyszer a kis utcában, még akkor, amikor ami kopott házunk még állt. Csak meg-pszütötte el, hogy palotát építsen a helyére. Vele volt a felesége is, bájos szép asszony. Azt már láttam egyszer, a mi vidékünkön arra lent a Tisza mellett egy szegény földbirtokosnak a leánya volt. A gádzag Gárdossy mégis elvette, nemcsak a szépségéért, hanem csodálatosan derék leány volt. Hallottam, hogy a házasság, hamarosan ment, nem csodálkoztam rajta,

összeálló emberpár volt, derék, fiatal mindkettő, boldogan is éltek, két esztendő mult el eszkívőjük óta, huszonkét esztendő volt az asszony éppen azon az estén, amikor kijötték ide a szigetre. Egy kis félreeső asztalhoz telepedve akarták megünnepelni az évfordulót. Gyönyörű nyári este volt. A sötétlő fák titkosatosan bólogottak, a virágok felől édes illatot hozott a szél, fon a csillagok ragyogtak, lenn a nagy folyó báronyos tükrére azéled fényt hintett a holdszög, mintha csak egy nagy fehér menyasszonyi fátyolt terített volna rá.

Kettesben akarták ünnepelni mondok. Olyan boldogan telepedtek le, az asszony csillogó szemmel tekintett körül s úgy vélem, kissé elábrándozott. A férfi elment egy pillanatra valami rendelést tenni. Az asszony magáramaradva felsőhajtott. Amikor az ura visszatért, nem jött egyedül. Egy régi jóbarátját hozta el, akit rég nem látott, akivel együtt járt iskolába, úgy mondotta a legjobb barátja, talán az egyetlen. Én ismerem azt az embert. Ő is a Tisza hátáról került föl ide. Most orvos. Ismerte az asszony is. Én tudom hogy ösmerte, egész bizonyosan. Meg is volt leve, de csak egy pillanatra.

Aztán én voltam meglepve, hogy amikor az ura bemutatja neki, úgy veszi mint ismeretlent.

Ne gondoljatok rosszat arról az asszonyról. Majd elmondom, csak hallgassátok. Hogy honnan tudom? Mondtam már, hogy a platánok tanították meg rá olvasni a titokzatos éjszakánál titok-

zatosabb, de tiszta nősmivben. Mert a női szív mindig tiszta, de nem minden nőnek van szíve.

Hármasban ünnepezték tehát az évfordulót. Csöndesen beszélgettek. Csak az asszony eseme tévedt el néha, mintha messzire nézne valahová, nagyon messzire . . .

Lenn, a Tisza háti falu mellett az erdőben majális volt egyszer, tisztehető leány keringőszótt egy fiúval, aki husz éves volt. Ahogy a szene elhalgatott, sétára indultak az erdőben . . . Gyerekes idill volt az egész. Hűségét esküdtek egymásnak s a fia megcsókolta a leányt. Ebben a tiszta csödben egy éjlet tüvét fogadták, s egy részt adott a leánynak.

Tíz éve már elmúlt. Most az asszony bároné s az orvos szegény kűködő ember.

A férfi megint föltek s magukra hagyta őket. Csak egy pillanat volt. A férfi és a nő szeme összevillant. Halgattak; de az asszony nem birt magával.

— Emlékszik? kérte halkan.

A férfi néman és szomorúan bólintott.

— Meg van még a róza, ah meg van mondta az asszony.

— Minek — kérte a férfi.

Lángvörös arccal felelt a nő:

— Magam se tudom, csak megöriztem. Tizenhat éves leánykoromra emlékeztem.

— Elhervadt már rég, mondta aztán a férfi

s benézet az éjszakába.

melyik gazdatisztet alkalmazni tud vagy akar. Így tehát a gazdatisztetek részese nem marad más, mint bízakodni abban, hogy ha minden kötél szakad, a rokonság csak egyes egy megyei díjnoki állást, a mi éppen elég az éhenhaláshoz. Nagyon jó volna tehát, ha a társadalom figyelve nemcsak a hangosan kérő hivatalnoksereg felé fordulna, hanem gondolna a földbirtek, prolotárjaira: a gazdatisztekre is és támog tná őket törekvéseik megvalósulásában.

A tanító mint pedagógus.

Irta: Kender Ferenc.

Az embert azért teremtette az Ur, hogy diast, koronát helyezzen összes teremtményei fölé. Hogy ez a korona méltán dísz legyen, felruházta az Ur minden testi és szellemi jóval.

E két jó adományt azonban összhangba hozta az Által, hogy egyiket, a másikat kiegészítőjévé, segítőjévé tette.

A testi munkája csak akkor válik eredményessé, ha azt az ész irányítja, vezeti.

Az Isten tehát képessé tette az embert arra, hogy munkáján esse Által, a gondolkodás utján könnyebbíthessen.

Hogy azután mily mértékben tudja ezt az előnyt az ember kihasználni, az attól függ, mily fokban fejleszti testi és szellemi erejét.

A testi és szellemi erők fejlődése a tökéletesség felé vezető út, mely uton minél előbbre haladunk, annál inkább teljesítjük az Ur parancsát. Legyetek tökéletetek, mint a ti eszményi atyátok tökéletesek.

Most, a mikor a tudomány óriási lépéssel haladt előre a repülőgépek feltalálásával, nem-elegszik meg az emberi elme csak a feltalálással, hanem tökéletesebbé iparkodik azt tenni. Az ember, ez a nagy gépezet is állandóan tökéletesedni akar s minden módot felhasznál arra, hogy okosabbá legyen.

A zsenge gyermek tökéletesebbé lesz mikor járnai megtanul, tökéletesebbé lesz, mikor a kanyalat saját kezével tudja asszájához emelni, tökéletesebbé lesz mikor e két szót „papa” „mama” ki-tudja mondani, tökéletesebbé lesz, mikor az a. b. c-t felismeri, mikor a tudomány lépcsőjén lassankint előbbre halad.

A tökéletesebbé előmondítására elsősorban a szülő, másodsorban az iskola, harmadsorban az élet van hivatva.

A szülő kedves, becézó szavai ültetik a tökéletessé magvát a gyermek lelkébe, mely ott jó-talajra találván kicsirázik. Mikor e tökélete-

Amikor a báró visszatért, már csendben voltak. De az emlékezés, mint a tavasz illatos szellője az alsó lombokon, úgy átsuhan a szívünkön.

Későre jár már az idő. Az orvos bucsuzott. A bárók kettesbe maradvá szótlanul ültek. A férj feleségére nézve kérdéste egyszerre:

— Mondd boldog vagy-e?

Az asszony összereszent a kérdésre, de uralkodott magán.

— Nagyon boldog — susogta.

Amikor aztán hazatértek és egyedül maradt, elővette egy kis dobozból a hervadt rózsaszálát. Nézte sokáig és tizenhat éves korának sok gyönyörű álma, bűbájos titka, gondolatlan boldogsága egy pillanatra így föléledt a szívében.

Rémegő, pici kezével szorongatta a száraz fakó virágot, amelyről nem tudott senki csak ő, az a mások azt hitte, hogy eldobta, rég.

Csak nézte... nézte a rőltsát s aztán összemorzsolta, porrázta s mialatt elpusztította könyves szemmel nézett bele az éjszakába.

Hajj meg te elhervadt virágszál egészen úgy, sines fölbredésed, amint hogy tizenhat évem eltűnt tavasza sem ter vissza sohasem.

sedés növénye rügyezni kezd, egy másik ápoló, művelő, a tanító veszi át a munkát, a gyermek testét, lelkét úgy fejleszti, hogy abból majdan munkára alkalmas bizonyos fokig tökéletes ember legyen.

Mint a kertész a fiatal fát, úgy neveli a tanító a gyermeket.

Ha a gyermek lelkének ferde klnövésai vannak, azt vigyázva nyírálja le, óvatosan, hogy az ne fájjon a gyermeknek, hogy az rossz tulajdonságait örömmel vessze el magától, ne pedig fajdalommal vájlek meg tőle.

Igy nevelve kerül a gyermek a harmadik; nevelő kezébe, az élet iskolájába, a melyben ezután testileg, szellemileg edződik, tökéletesedik.

Mivel a tökéletesség után való törekvés mélyen gyökerezik az ember lelkében, szükséges e törekvést mindazoknak támogatni, a kik erre hivatva vannak, a kiknek ez kötelességévé tétetett.

Mivel azonban a támogatás sokféle lehet s különböző eredményekre vezetnek, keressük ki az alkalmas módot, a melylyel a gyermeket gyámolítsuk, válasszuk a helyes utat, a melyen a nevelés munkáját vezetjük a végezzük.

A kis gyermeknek, míg csupán szülői gondjaira van bízva, szüksége van a szerető, gyámolító szülőre. Ez idő alatt tehát arra kell a szülőnek törekedni, hogy gyermekét tisztaságra, engedelmességre isteni félelemre, rendre szoktassa.

E tulajdonságokkal kell bírnia mindegyik gyermeknek akkor, a mikor az iskola küszöbét először átéli.

Azonban számtalan szomorú példa bizonyítja, hogy sok szülő ezekre vagy semmit, vagy jaimi keveset gondol. Pedig nagy mértékben megkönnyíti az a szülő a tanító munkáját, a ki e tulajdonságokkal felruházva küldi gyermekét a tanító elé.

Egy értekezésben már rámutattam néhány hibára, melyet a szülők legtöbb esetben elkövetnek gyermekeik nevelésénél. Nem akarok több ily ferde nevelési módszert ismertetni, mert hisz az éremnek is két oldala van.

Mult alkalommal szótlanom az első pedagógusról, a szülőről, most pedig rátérek a második pedagógustak, a tanítónak nevelő-oktató munkájára.

Az ember azért illeti a fákat, hogy azok majdan gyümölcsöt teremjenek, vagy ipari s egyéb célokra alkalmasak legyenek. Hogy azonban idővel majd alkalmas legyen arra, a gazda neveli, ápolja a kis csemétét s mikor külletti kertjébe; karót tűz melléje s hozzá erősíti azt, nehogy a vihar derékban eltörje s hasznavehetlenné tegye. Mikor a kis fából nagy fa lesz s

lani a viharak, kiveszi a gazda a segítő, a nevelő karót, mely sokszor korhadni kezd más s büszkén tekint a terebélyes esep fára, örömmel mutatja jóbarátainak. Nézetek, milyen szép fat neveltem. A korhadt karót pedig, mely sokszor a kis fa életének megmentője volt, tüzre veti. A csemete nevelője, gondozója, a szülő, a fiatal gyenge diófa a gyermek, a melléje tűzött karó, mely azt gyenge korában védelmezi, mely mellett erős fává növekszik: a tanító.

Mikor a kis gyermek átéli az iskola küszöbét, belép a kertbe, melyben növekednie, erősödnie kell!

A kis gyámoltalan emberke mellé a tanító áll s szeretetével, jóságával, egyéb jó tulajdonságaival magához köti a gyermek szívét es lelkét, iparkodik azt úgy nevelni, erősíteni es védeni, hogy úgy es arra hajoljon, amerre tanítója akarja, lehetőleg olyan legyen, mint a milyen a tanítója.

Kedves, az ember lelkében nyomot hagyó jelenet az, a mikor a kis I. osztályos gyermekek először jönnek iskolába.

Hogy mit olvashat le az ember a kis emberek arcáról, azt leírni majdnem lehetetlen. Talán ha több alkalommal lett volna ezt megfigyelni

jobb képet nyújthatnék olvasóimnak, de csak egy isben láthattam s figyelhettem meg egészében, mikor először léptem iskolámba mint tanító, mikor első állásomon az I-ső oszt. tanítottam. Kedves a kis gyermek es bohó, hasonló a pár hónapos barányhos.

(Folyt. köv.)

Márcól-holnapra.

*

— Szeretet es szigor. —

Anyai szeretet es szigor ama két tényszerő, a mely legnehezebben egyeztethető össze a nevelésben.

A nők, a kik boldog családi körben élnek szeretett gyermekeik között, legjobban tudják, milyen boldogító tudat, anyának lenni, s mily gyönyör tölti el az ember lelkét, mikor átkarolja piciny magzatát. Ez az anyai szeretet már

korán felébreszti a nőben azt a vágyat is, hogy vajha gyermeke jövője boldog, örömteljes lenne.

Minden anya rózsaszinben szereti látni nyerméke jövőjét: milyen nagy férfiú lesz az ő fiacskájából, milyen ünneget szépség lesz a ő leánykájából.

Csak hogy mindehhez hozzá kell járulni magának is a nevelés által, mert az az idő, melyet a gyermek a bölcsőtől az iskoláig eltölt a legfontosabb nevelési korszak.

S mégis, nem átaljuk kimondani, az anyai szeretet nem ritkán károsan befolyásolja a nevelést. Az anya tulajágos mértékben elárulja, gyermekei irányában szeretetét, úgy, hogy szükség esetén nem tud eléggé erélyes lenni: nem a gyermek engedelmességét, hanem az anya enged. Ezáltal pedig kétszeres hátrány háramlik a nevelés re, egyrészt a csemétét nem hajlítjuk, ahogyan kellene, másrészt a gyermek akaratossá válik.

S ezt a hibát később nehéz helyrehozni.

Sohasem szabad szem elől téveszteni, hogy a szeretet nem mindig enyélgesben nyilvánul, hanem neha abban a szigorú gondoskodásban is, melyet a gyermek nevelése érdekében még akkor is meg kell tennünk, ha az erélyesebb bánásmód önmagunknak is rosszul esik. Itt tehát félre kell tenni az enyélget, es gondolni kell arra, hogy éppen az anyai szeretet parancsolja az erélyt, a szigort.

Mert jegyezzék meg az anyák, hogy a gyermekeknek sohasem szabad megengedni, hogy valamit tegyen, vagy ne tegyen, a mit a szülő akar vagy nem, bár hogy sir es akaratossá kodik is, mert a mint a gyermeknek engedünk

kodnia kell es a szülő mindjárt enged, s ez a rossz tulajdonság éppen az által gyökerezik meg a gyermekben, mert tudja, hogy csupa szeretetből nem bánunk vele erélyesen, s inkább engedünk, semhogy szigort alkalmazzunk.

Ez merőben téves nézet. Az igazi anyai szeretet éppen abban nyilvánul, hogy keresztül-visszük a nevelési rendszabályt még jakkor is, ha es oly büntetéssel járna, mely a gyöngéden érző anyai szívnek talán jobban fáj, mint a gyermekeknek.

Több erélyt es szigort az anyai szeretet mellé.

Házvetőnői állásra

koru nő jelentkezett szerkesztőségünkben, esetleges megkeresések vagy tudakozódások szerkesztőségünkben bármikor megtudhatók.

Egy világos szalon csillár, egy húzós zsinórlámpa, két billenő rész-lámpa, egy ebédőasztal, egy diván es 4 fauteil

Bárdossy Imréné
a vasnépélet emelése.

H I R E K.

— **Új adótarúnak.** A celldömölki m. kir. adóhivatalban már hónapok óta nincs adótarúnak, melyet a kir. pénzügyminiszter ilyenformán most betöltött, *Landler* németjavári adótarúnokot városunkba áthelyezte, míg *Neukausser* Imre helybeli adótarúnokot nyugdíjazással megelőző rendelkezési állományba.

A celldömölki ág. hitv. ev. négyzet 1912. évi június hó 9-én a „Griff” szálloda termeiben jótékony célú zeneestélyt rendez, belépődíj I. hely 8 kor., II. hely 2 K., III. hely 1 korona. Kezdeté este 8 órakor. A tiszta jövedelem egyharmad része a Félix-liget (Japan-park) céljait szolgálja. Fellépítések köszönettel fogadtatnak és hirdapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre is kaphatók Németh Márkus, Blettler Pál és Dinkgreve Nándornál és este a pénztárnál. Műsor: 1. Népdalok. Illesi Gyulától. Éneki: az ev. Férfidalkór, Szórádi Dénes karnagy vezetésével. 2. Nőnek sorsa az imadás. Vers, Gáspár Imrétől. Elmondja: Kiss Juliska. 3. Fuvolszjáték zongorajárással. Előadók: Hrabovszki Józsa és Pörköly János dr. 4. Magyar dalok. Cigánykísérettel éneki: Ludván Sándor. 5. Copee Runó. A kovácsok sztrájkja. Előadja: Nagy István. 6. Zongorajáték négykézre: Lóránth Irma és Kelemen Aranka. 7. Jelenet. Előadja: Kelemen Aranka, Hrabovszki Józsa, Simai Ernő dr. 8. Falu végén kurta kocsmá... Kep 1846 Petőfi verseivel: muzsikával: Lóránth Irma. Műsor után tánc.

— **A férjek mintaképe.** Mindenesetre a műv. alkalmazottjával történt meg az eset, a mit az alábbiakban előadunk, még pedig egy kisegítő fékezővel, a ki Celldömölkről Zalaegerszegrre járt és ott megismerkedett egy nővel és magát fiatal embernek adta ki, dacára hogy otthon neje és gyermekei vannak. Az illető Németh József II. viszonyt kezdett Göts Juliska zalaegerszegi hajadonnal, a ki egy rokonával e hó 4-én eljött Celldömölkre háztüsznébe és csak így jutott tudomására, hogy ezen elmondottak az igazak, nem pedig Németh szavai és ígérései. Az eset a rends. mederben folyt le, ugyanis a nő állítása szerint Németh neki penzszel adósa ezenkívül még többszöri traktálással, a mit ilyenformán visszatéríteti Götz Juliskának úgy sem lehet, ezért feljelentést tett Németh ellen a hatóságнал a most az ugy valószínűleg egyszeg részben lesz elintézve, pedig a hős leány azt ígerte, hogy agyonlővi csabóját és önmagát is. Az esetleges fejlemények mindenesetre érdekesek.

— **Szegédjegyzői állások rendszeresítése.** A m. kir. belügyminiszter tárcájának terhére 500 korona államegélyvel és 500 korona községek terhére a celldömölki járás következő körjegyzőségeiben segédjegyzői állásokat rendszeresített: Kemenesmagasi, M. gencs, Alsóság, Kisköcsök, Kemenesmihályfa (Celldömölkvidek) és Ostfászsönyfa. Együttal felhívta a vármegye alispánja révén a járási főszolgabíró, hogy járási számvetévl kapcsolatosan a községek terhére tegyen a rendszeresített állásokhoz községenként lakbérjavaslatot. Ilyenformán egy-egy segédjegyző fizetése körülbelül 1200—1300 korona körül lesz lakbérrel együtt megalapítva, a mi kezdő fizetésnek egészen megfelelő lesz a vidéken.

— **Pénztárvizsgálatok.** Főce pénzügyi számtanácsos e hó 1-én a celldömölki főszolgabírói hivatal pénzkészletét, *Mersick* Jenő p. ú. tanácsos, járási számvévl ügyrendjét és a kemenesaljai közkórház kezelését vizsgálta meg. A vizsgálat mindent a legnagyobb rendben talált.

— **Államegély a Tanító Fűrdőjének.** A tanítók társadalmi gyógyfürdője, üdülő és gyermeknyaraló-telepe létesítése érdekében megindított országos mozgalmat a valóság és közköztálatügyi kormány is a legmelegebb érdeklődéssel és pártfogással kíséri. Mint illetékes helyről értesültünk, az Udvarhelyvármegyei Tanítóegylet kérése alapján a közköztálatügyi miniszter a május 12-én megnyitott Tanítók Fűrdője befektetései céljára évi 2000 kor. államegélyt engedélyezett. A közköztálatügyi kormányzat ezen nagyjelentőségű erkölcsi és anyagi támogatása teljes mértékben biztosítja a gyógyfürdő és üdülő-telep kiépítését. A részvénytársasági szervezkedés eddig elért kiváló eredményeit, az ezen év végéig meghosszabbított tervezett további részvénygyűlési elhatározás csak fokozza, annyival is inkább, mert a közeli napokban kibocsátandó új tervezet alapítói, a részvénytörke jelentékeny nagy részét már előre biztosították, s így a további részvénygyűlésekkel csak a fenmaradó alaptörke részlet biztosítandó. A gyógyfürdő tanítók a legminimalisabb árszámbával a szekelyudvarhelyi Szejké fürdőn már megnyitották, s ennek pros-

pektusa mindeme néve teljes tájékozást nyújt. Ugy a fürdő, mint a részvénytársaság ügyére nevez minden megterés *Cyberich* Mihály ig. tanító címere Székelyudvarhely küldöndök. Látogassanak meg, keressék fel ezen értékes és olcsó hazai (erdélyi) : gyógyfürdő.

— **Szervezkedés a tanítóknak.** Az állam és a tanítók szemben állnak egymással és hogy ez lehetséges: szegénység biunyitványa és ország kulturájának. A Vasvármegyei Tanító-Egylet vasvári köre a mult vasarnap Vasváron tartott népes közgyűlésen a legnagyobb ekeseredéssel tárgyalta a tanítói nzetesrendezést. Az előadó indítványára egyhangulag elhatározták, hogy ugy a szombathelyi megyei, mint a juliusi országos gyűlésen Budapestben lehetőleg mindnyájan résztvesznek. Kimondották, hogy a szegényebb tanítók költségeit fedezik, mert mindenkinek ott kell lennie az egyetemes tanítógyűlésen, hogy ellenállhatatlan erővel követeljk a megjelbtést biztosító fizetést. Elhatározták végül, hogy ha a tanítóság kívánságait nem teljesítik, ugy indítványozni fogják az országos gyűlésnek, hogy Magyarország valamennyi tanítótestülete alakuljon át szakszervezetté. Ez pedig nem fenyegetés, hanem sok évi jogos ekeseredés következménye.

— **Égő postakocsi a celldömölki—szekelyudvarhelyi** 30-an este, a fél 9 órakor Alsóoldavára érkező zalaegerszegi vonatot utközben balaszt érta. A megállás oka az volt, hogy a vonat postakocsijának tengelye dörzsölőse következtében kigyuladt. Mikor a veszedelmet a vonat személyzete észrevette, a vonatot megállították, a postakocsit gyorsan leakasztották és a tüzet lokalizálták. A vonat este postakocsi nélkül érkezett Alsóoldavára.

— **A balatoni közlekedés járása.** Az a hatalmas gazdasági fellendülés, mely a Balatonnak mind a két partján évről-évre fokozódó irányban mutatkozik, jobb és tökéletesebb utahálózati berendezést kíván. Régekte megfelelt a kompjárat, azóta megjavult a közlekedés a tavon, de még így is sok a kívánni való. A 80 kilométer hosszú Balaton felső és alsó partja az esztendő legnagyobb részében el van zárva egymástól. A Revfüllőp és Boglár közötti tavaszi-őszli naponként két hajójárat és a siófok-balatonfüredi májnstól kezdődő naponként egy hajójárat nem felel meg a szükségletnek. Jó hajóközlekedés csak nyáron van; régi komp közlekedés Tihany és Szántód között, kezdetleges, elavult. A fejlett viszonyok megkívánják, hogy az alsó partot a felsővel, Tihanyt Szántóddal vashíd kösse össze. Annak a kívánalomnak ad kifejezést a Balatoni szövetségnek a kereskedelmi miniszterhez intézendő felterjesztése, melyben kéri a tihanyi—szántódi athidalás kérdésének tanulmányozását, a tervek a költségvetések elkészítését és így a balatoni közlekedési viszonyok javítását.

— **Orvosok keresletnek katonai szolgálatra** A cs. és kir. 48 hadkiegészítő parancsnokság az V. hadtestparancsnokság rendelkezete megkereste a járási főszolgabírókat, hogy közöljk azoknak a polgári orvosoknak a neveit, akik mozgósítás esetén-hajlandók volnának katonasorvisi tevélséket végezni.

— **Fizetésjavítás a csendőrről** közbiztonság e derék katonákra is jobb napok következnek. A honvédelmi miniszter a *Rend. közlöny* legutóbbi számában közli azt az örvendetes hírt, amely jobb javadalmazást jelent a csendőrről állítottaknak. Eszerint a csendőr fizetése az eddigi 900 K-ról 1000-re, az örsvezető őrmestereké 1110-ről 1300-ra és a járásőrmestereké 1800-ról 1600 koronára emelkedik. Ezenkívül 24 éven át emelkedő maximális 700 korona pótdíjat is kapnak az állásuk eddigi 16 éven át emelkedő leg nagyobb 500 korona helyett. Minden 24 órai külszolgálat után pedig a csendőr 1 K, az örsvezető őrmester pedig 1 K, 20 f. díjat kap. (Eddig 24 óra után 80 f. volt a pótdíj.) A kinevezett járőrszervező ezeken kívül még 20 f. napi pótdíjat kap. A ruhaszállányt is évi 176 koronára emelték fel. A pótdíjat már május 1-től, a többi fizetésjavítások pedig a jövő évben lépnek életbe. A Rendeleti Közlöny egyidejűleg az állásai ruházatra is tartalmaz változtatásokat. Így az ugynevezett zubbony zsinór nélkül hordandó. A mostani sapkák helyett tiszti sapkát, vöröszegélyeseket, az önnálló őrsparancsnokok pedig megkülönböztetésül a hajtókan félgombot viselnek.

— **Állami gyümölcsösgépek kiköcsözése.** A földmiveltügyi miniszter a gyümölcsertésítés előmozdítása céljából községeknek, egyesületeknek és szövetszervezeteknek gyümölcsfeldolgozó gépeket ad kölcsön. E célra Simon-féle cidermalmok, Maouille-féle almaborsajtok, Ryder-féle amerikai vándoraszalók, dr. Győry-féle taligára

szerezelt szemcsőző készülékekkel rendelkezik miniszter. Ilyen gépeket 3—6 hétre kölcsönöznek ki az érdeket községek, egyesületek vagy szövetszervezetek június hó 10. napjáig beadandó kérvényei alapján. Borséprő vagy törköly lefűtésre azonban nem ad a miniszter szemcsőző készüléket. A gépek szállítást költségeit a kiköcsözésük viselik. A gépek ép állapotban és idejében való visszaszállítására néve a kiköcsözésük anyagilag is felelősek. A gépeket első sorban olyan vidékre adják ki, a melyeken tömeges és friss állapotban nehezen értékesíthető gyümölcsstermes várható.

Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbank
(Az osztrák magyar bank mellékhelye.)
Celldömölki.
Betéteket elfogad
4 1/2 %
kamatotfizetással.
Lésszámlát üzleti és magán váltókat, jeladóhalközvetítőket folyósít.
Értékpapírok és idegen pénzek vételét és eladását eszközli.
Folyószámla kölcsönöket nyújt.
A vele egyesült Hitelközvetítéssel olcsó kölcsönöket ad kényelmes heti visszatérítéssel.

A mosterdalnok...
Cipőm szép és tüköletes, Banno járnai elvezetes, Mert ha cipőt szegzek varrok, Rajt' van

Kaucsuk sarok.

A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga az **ASBEST-PALA.**
Elpusztíthatatlan, soha javítást nem igényel. Tuzmentes, fagymentes, vízhatlan és viharálló.
Alatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg KÖNNYŰ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kilogram — holott a hორyolt cserépből négyzetméterre 40 kg., közönséges cserépből 65 kg., így palafedésre a legkőnnyebb tető és a leggyöngébb fal is alkalmas.
Legmesszebbmenő jótalans!
Felvilágosítást, árjegyzőket és mintát kívánatra ingyen küldünk.
Magyar Asbest Palagyár R.-T. Jánosháza.
Iroda: Zollner Bélánál Jánosháza

Óvás saját érdekében!

Mielőtt nyári cipőszükségletét beazonosít,
tekintse meg

GOTTLIEB IZIDOR

„Turul“ cipőraktárát

hol nyári cipőajánlatok már nagy választékban kaphatók

Sági-utca.

Sirolin "Roche"

biztos hatású tartós köhögéskor,
a légutak hurutainál, hörghurut és asthmánál,
Influenza és tüdőgyulladások után a jóízű
Sirolin "Roche" - al való **hosszabb** kúra megvéd az összes
ártalmas következményektől. **SIROLIN "Roche"** oldólag és
fertőtlenítőleg hat; elősegíti az étvágyat és emésztést.
Sziveskejük a gyogytárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.

VÖRÖSMARTY

VEZSPRÉMI
NAPLÓ
(VEZSPRÉM)

KÖNYVNYOMDA ÉS HIRLAPKIADÓ VÁLLALAT
DEVECSER (Veszprém megye)

SOMLYÓVIDÉKI
HIRLAP
(DEVECSER)

Bármiféle nyomdai munkákat
izléses, csinos kivitelben szállít
Ügyvédi, jegyzői, lelkészi nyomtat-
ványok választékos nagy raktára
Bekötésre könyvek elfogadtatnak

✿ Tanoncok felvételnak ✿

KEMENESVIDÉK
(CELLDÖMÖLK)

KÖNYV-
KERESKEDÉS